

Aan de gemeenteraad

Op 27 mei 2024 stelde S. Soytekin (DENK) ons schriftelijke vragen over Kinderen in Rotterdam spijbelen het meest van heel Zuid-Holland.

Inleidend wordt gesteld:

Rotterdam staat wel eens op lijstjes waar we het beste in zijn. Helaas is dit lijstje er niet één om vrolijk van te worden. Want niet alleen zijn de Rotterdamse leerlingen het beste in spijbelen van alle gemeentes in Zuid Holland. Ook blijkt uit de nieuwe cijfers van DUO dat het aantal spijbelaars in Rotterdam van het schooljaar 2022-2023 is gestegen ten opzichte van vorig jaar.

Naast spijbelen hebben we in Rotterdam ook 407 leerplichtige leerlingen van de ruim 13.000 kinderen die helemaal niet op een school stonden ingeschreven. Het gaat hier om de 15, 16 en 17-jarigen zonder startkwalificatie (havo, vwo, mbo2- diploma). Het gestegen aantal spijbelaars, dat kinderen in Rotterdam het meest van heel Zuid-Holland spijbelen en dat er kinderen zijn die helemaal niet ingeschreven staan is een hele zorgelijke en onwenselijke ontwikkeling.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Bent u het met ons eens dat deze trend zeer zorgelijke en onwenselijk is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Jazeker, dat zijn wij roerend met u eens. Wij maken ons niet alleen grote zorgen over spijbelaars oftewel ongeoorloofd verzuim, maar over verzuim in het algemeen. Verzuim vraagt onmiddellijke en doelgerichte aandacht, omdat het een symptoom is van onderliggende problematiek en een voorbode van een zich verergerende situatie. In die zin zijn wij blij met de vele meldingen die wij krijgen, dat betekent dat de school het verzuim signaleert en actief wil inzetten op het terugdringen daarvan door het te melden bij de leerplichtambtenaar.

Wij hebben het genoemde artikel en de onderliggende cijfers ook gelezen. De cijfers die gebruikt worden in het artikel zijn afkomstig uit de rapportage Leerplichtwet schooljaar 2022-2023 en een bijlage bij de brief *Passend onderwijs: blijven bouwen aan de basis op orde* van minister Paul, d.d. 10 mei 2024. Vergeleken met de overige G4 gemeenten scoort Rotterdam inderdaad hoger met haar verzuimmeldingen.

Hetgeen u spijbelen noemt bestaat in de praktijk uit meldingen van meer dan 16 uur afwezig in vier weken, vervolgmeldingen bij aanhoudend verzuim én meldingen van luxe verzuim. De leerling is dan zonder toegekend verlof buiten de schoolvakanties om op vakantie gegaan.

Daarnaast noemt u de 407 leerlingen die niet op een school stonden ingeschreven, de zogenoemde absoluut verzuimers. Vergeleken met de overige gemeenten scoren wij hierop overigens (met 0,5% op het totaal aantal leerlingen) niet bovengemiddeld. Ook zijn van deze 407 leerlingen er 336 binnen hetzelfde schooljaar (weer) ingeschreven op een school.

Vraag 2:

In hoeverre zijn de cijfers van de stijging van spijbelgedrag en kinderen die helemaal niet op een school staan ingeschreven in beeld bij het college?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag 3:

In hoeverre bent u hierover in gesprek met de onderwijsinstellingen?

Antwoord:

Verzuim is een onderwerp waarover de gemeente continu met de onderwijsinstellingen in gesprek is. Dat gesprek vindt niet alleen plaats tussen de afdeling leerplicht en de scholen, maar vindt ook plaats op beleids- en bestuursniveau met de schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden PPO en Koers VO.

Verzuim kent vele vormen; alom wordt erkend dat verzuim kan leiden tot thuiszitten én hetgeen u in uw inleiding noemt: het verlaten van de school zonder startkwalificatie als niet tijdig wordt ingegrepen. Dat geldt niet alleen voor ongeoorloofd verzuim zoals spijbelen, maar ook voor geoorloofd verzuim zoals ziekmeldingen. Het ministerie van OCW heeft dit probleem onderdeel gemaakt van een wetsvoorstel dat in voorbereiding is. De gemeente is bezig met een aanpak die anticipeert op dit wetsvoorstel. De aandacht komt meer te liggen op áánwezigheid. Iedere leerling die niet in de klas zit, krijgt de aandacht. Ook als het verzuim geoorloofd is. Wij willen ook deze groep leerlingen eerder in beeld krijgen, zodat kan worden ingegrepen om erger te voorkomen. De aanpak wordt uiteraard afgestemd met onze belangrijkste partners: de schoolbesturen.

Daarnaast zijn we samen met de schoolbesturen bezig met het maken van een routekaart thuiszitters voor scholen met daarin o.a.: hoe ziet de weg er uit die een leerling aflegt als de leerling een thuiszitter wordt en wie komt hij op deze weg tegen die kan ingrijpen?

Vraag 4:

Kunt u aangeven in hoeverre u onderwijsinstellingen hierin kunt ondersteunen?

Antwoord:

Om de rol van de gemeente duidelijk te maken, schetsen wij graag hoe de verschillende actoren zich in het vraagstuk verzuim tot elkaar verhouden.

Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de zorg, begeleiding en opvoeding van hun kinderen. Ouders of verzorgers moeten hun leerplichtige kinderen inschrijven op een school. De kinderen moeten ook echt naar die school gaan.

De leerplicht begint op de 1e dag van de nieuwe maand nadat het kind vijf jaar is geworden. Vanaf dat moment zijn ouders of verzorgers ook strafbaar als zij hun kind thuis houden. Vervolgens heeft school een aantal wettelijke taken.

Scholen moeten de afwezigheid van leerlingen registreren in een verzuimregistratiesysteem. En als een leerling verzuimt, moet de school actie ondernemen.

Scholen beslissen zelf hoe zij dat doen en moeten dit in de schoolgids opnemen. Dit kan bijvoorbeeld een gesprek met de leerling en de ouders zijn of het opstellen van een plan van aanpak inclusief straf. De school kan ook besluiten om de leerplichtambtenaar in te schakelen als het verzuim na maatregelen niet afneemt. De leerplichtambtenaar werkt bij de gemeente en op het moment van een verzuimmelding wordt de gemeente dus betrokken.

De gemeente werkt ook preventief. Leerplichtambtenaren ondersteunen scholen bij hun aanwezigheidsbeleid en geven tips en tricks met betrekking tot de registratie en aanpak. Het ministerie bepaalt het beleid. De gemeente geeft invulling en uitvoering aan dat beleid. Aangezien er een nieuw wetsvoorstel vanuit OCW op komst is, anticiperen wij daar als gemeente op. Vanaf september zullen daarom in Rotterdam een aantal pilotscholen starten die meedraaien in de ontwikkeling van de Rotterdamse methodiek schoolaanwezigheid.

Vraag 5:

Welke ondersteuning krijgen onderwijsinstellingen van het college om dit probleem aan te pakken?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 6:

Kunt u aangeven wat er actief wordt gedaan om spijbelgedrag te voorkomen?

Antwoord:

Zie het antwoord bij vraag 4.

Vraag 7:

Kunt u aangeven of, en zo ja op wat voor manier, er contact is over het spijbelgedrag en het niet ingeschreven staan met de ouders van deze Rotterdamse leerlingen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Er is altijd contact met de ouders van de betreffende leerlingen. Zowel bij relatief verzuim (spijbelen) als bij absoluut verzuim (het niet ingeschreven staan van de leerling). Ouders zijn namelijk primair verantwoordelijk voor de zorg, begeleiding en opvoeding van hun kinderen.

Vraag 8:

In hoeverre wordt er door een leerplichtambtenaar actief en outreachend gewerkt om kinderen die niet op een school ingeschreven staan, weer naar school te laten gaan?

Antwoord:

Voor wat betreft de absoluut verzuimers werkt leerplicht actief en outreachend. Zij benaderen in eerste instantie ouders per brief. Bij de ouders die hier niet op reageren gaan zij op huisbezoek. Zij vertellen ouders de stappen die zij moeten ondernemen om hun kind op een school in te schrijven. Vervolgens monitoren zij of ouders dit ook daadwerkelijk doen, want leerplichtambtenaren kunnen kinderen niet voor een school aanmelden noch er bij inschrijven, dat moeten ouders doen. De school is verantwoordelijk voor de aanname van een leerling. Zij weten of er plaats is voor de leerling en gaan na of de school (het schoolniveau) bij de leerling past. De leerplichtambtenaar gaat na of de leerling inderdaad op een school landt.

Vraag 9:

Bent u bereid om de oorzaken inzichtelijker maken van het feit dat het aantal spijbelaars is gestegen, dat kinderen in Rotterdam het meest van heel Zuid-Holland spijbelen en dat er kinderen zijn die helemaal niet ingeschreven staan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Zoals gezegd bij de beantwoording van vraag 1 maken wij ons grote zorgen over het verzuim. Te meer omdat op basis van signalen uit (inter)nationaal onderzoek blijkt dat het werkelijke aantal schoolmissers hoger is dan het aantal leerlingen waarover verzuim wordt gerapporteerd. Bovendien, zoals hierboven aangegeven, weten we waar verzuim toe kan leiden als het niet adequaat wordt opgepakt. Er wordt daarom gewerkt aan een nieuwe aanpak van verzuim, zowel vanuit het ministerie als vanuit de gemeente. Die aanpak is gericht op aanwezigheid. Scholen zal worden gevraagd nog eerder en vaker verzuim te registreren en te monitoren. Dus niet alleen bij ongeoorloofd verzuim, maar ook bij vormen van geoorloofd verzuim als ziekmeldingen. Kinderen worden regelmatig ziekgemeld terwijl er andere redenen zijn om kinderen thuis te houden. Die redenen willen we weten. Door ook dergelijk verzuim te registreren en monitoren krijgen we, scholen en gemeente, beter zicht op de oorzaken van afwezigheid.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons. L.b.